

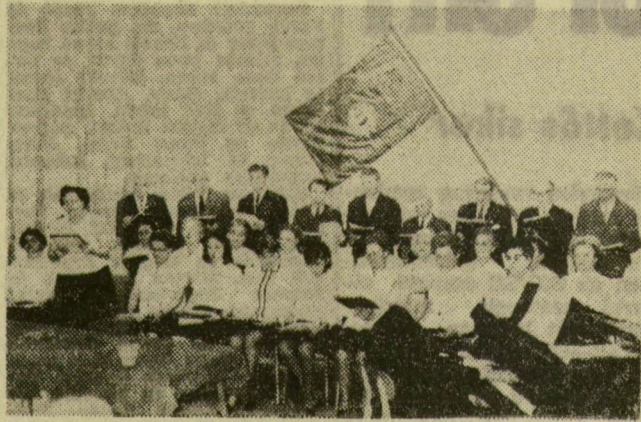
Jubiláló munkáskórusok

A Ladvánszky-kórus

Ladvánszky József kőműves elnököt 1929. szeptember 26-án a MEMOSZ szegedi csoportjának ülésén, ahol a szegedi építőmunkások életre hívták férfikórusukat, a *Dalkört*. Ladvánszky írta az együttes zászlajára jelmondatokat is, mely úgy hangzott, mint egy harci riadó: „...munkára fel, építsünk szebb világot! Szolgálat helyébe: szabadságot.” A politikai elszántságtól, baloldali agitációra sem rest munkáskórust hamarosan betöltötték, Ladvánszkyt leteremtették S mikor 1945. szeptemberében újraalakultak, a kőműves már nem lehetett jelen — 1940-ben helyezték örök nyugalomra a Gyevi temetőben.

1968. december 8-án, vasárnap reggel pedig működésének 25. éves jubileumát ünneplő Ladvánszky-kórus, a Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat szakszervezeti bizottságának együttese, ünnepi programjának első részeként a Gyevi temetőbe zárandókat, hogy lerója kegyeletét alapítójának emlékére.

Délelőtt koncertet adott a kórus a Kossuth Lajos sugárirányú munkásszállóban. Annak a Kertész Lajosnak a dirigálásával, aki az együttes negyedszázados történetében emlékeztet fellépésekre, forró sikerekhez vezette a dalostársakat. Az 1945-ös újraalakulás pillanatától irányítja, vezényli, ma is friss egészségben, a kórust. Jubileumi műsorukat agitációs indulókkal vezették be — emlékeztetve azokra az időkre, amikor a mozgalmi dalokat éneklő együttesnek pusztán a léte is forradalmi

Liebmann Béla felvétele

Koncert a munkásszállóban: énekel az építők Ladvánszky kórusa

tettnek számított. Később a magyar és a szomszédos népek dalaiból mutattak be csokorra valót. Szólót énekeltek Fazakas Andrásné, Tóth János, Vaál Oszkár, Kertész Lajosné, Katona Antal. A baráti találkozóval zárult műsoron Tornyai József alapszervezeti partitúra vezetője, megemlékezve az együttes múltjáról, jelenéről.

N. I.

Az Erkel Ferenc Dalkör

Bensőséges ünnepség keretében tartotta fennállásának 15 éves évfordulóját a Dél-magyarországi Áramszolgáltató Vállalat „Erkel Ferenc” Dalköre szombat este a Klauzál téri művelődési teremben. Jurka József tikkár megnyitó szavai után

„Diszpéldányok”

Panaszkodnak az építőközösség tagjai; a példányokra, pontosabban a példányszámra panaszkodnak. Hogy szinte minden egyes íróasztal, amivel kapcsolatba kerülnek, igényt tart, ugyebár, egy példányra a sokféle íratból, bizonylatból, satöbbiből. Az „asztalok” azután csak begyömködi valamelyik dugig telt fiókjába a kért — sőt követelt — példányt. Nyilván soha nem fogja már onnan elővenni. Sokszor az ügytől és intézésétől teljesen távolesők is, úgymond, tartják a markukat: „Hát az én példányom?”

Egyszóval — nagy dolog a példány. Nemcsak az építkezők vonatkozásában, más területeken is akadnak számosan ügyintézők, hivatalnokok, akik ennek a különös szenvedélynek hódolnak. Gyűjtik, s ehhez a gyűjtőgépet életmódhoz igyekeznek időmítani a hozzájuk fordulókat. Ezek a „tisztelt példányok” vagy

„diszpéldányok” pedig semmiféle jelentőséggel nem bírnak, hacsak jelképpel nem; olyan értelemben, hogy a hatás-kört szimbolizálják. Viszont — ezt nem lehet tőlük elvitatni — az ügyfélbosszantás jól bevált eszközei közé tartoznak. S mint ilyenek, kétségkívül tettek szert némi, sajnos, kétes, tekintélyre. Mint ahogy kétes tekintélyre tehet szert esetenként az a tanár is, aki írásbeli büntetést ad — például leírhatja diákjával szászor, hogy „a matematikaórára mindig el kell készíteni a házi feladatot”. Ami persze nem pedagógia. No de miért kell ilyesmivel büntetni azokat a szegény felntötteket is? Miért sújtják a legkülönfélébb házi feladatokkal, újragépeléssel, másolással őket, ha egyszer már kinöttek az iskolapadból? Bizony, jó lenne a szükséges határra csökkenteni a „diszpéldányszámot!”

S. M.

A cukorrépa-betakarító verseny jutalomkiosztása

Hétfőn a Hotel Ifjúságban ünnepélyesen kiosztották az idei cukorrépa-betakarító verseny jutalmait. A vetélkedőt az Agrostroj csehszlovák mezőgazdasági gépgyár, a prágai Motokov külkereskedelmi Vállalat és az Agrostroj írta ki a 3ZCV típusú cukorrépa-betakarító gépekre. Ezekből a berendezésekből már kétszáz működik a hazai mezőgazdaságban.

Az ünnepségen Babok Miroslav, a csehszlovák gépgyár vezérigazgatója üdvözölte a versenyzőket, akik közül első helyen végzett a Lajtahansági Állami Gazda-

ság betakarító gépe, Hérics István traktoros és Tankovics Istvánné gépkezelő motorkerékpárt kapott jutalmul. Második lett a békéscsabai Lenin Termelőszövetkezet, Kvassz Mátvás traktoros és Tóth Bertalan gépkezelő teljesítményét üdüléssel jutalmazták. Harmadik helyen ugyancsak a Lajtahansági Állami Gazdaság cukorrépa-betakarítói végeztek.

A hasonló típusú cukorrépa-betakarító gépekből fokozatosan csaknem kétezer darabot helyeznek majd üzembe a hazai mezőgazdaságban. (MTI)

Vajda György elnök, a vállalat igazgatója számolt be az énekkar eredményeiről, méltatva annak társadalmi, művészi jelentőségét.

Az ünnepség második részében Szalay Miklós karnagy vezetésével az együttes igazolta azt a fejlődést, melyet különösen az utóbbi országos kórus-minősítőn is bebizonyítottak: méltán dírtokosai az országos ezüstkoszorú diplomának!

A hangversenyen közreműködött a Budapesti Elektromos Művek férfikara Tóth Béla, a szegedi MÁV „Hazánk” dalköre Erdős János, a Kisipari Szövetkezetek Vegyeskara — Várady Zoltán karnagy betegsége miatt — Szalay Miklós, valamint a MÁV hangversenyzenekara, szintén Szalay Miklós vezetésével. Zongorán Delley József, V. Szönye Katalin, Tóth Béla és Hernádi Katalin kísért. Szólót Bernátsky László, Bárány József és G. Szeles Rózsa énekelte. Pálkóczy István versét Bus Ferencné mondta el, konferált Gál Sándor.

Mihálka György

Optimista levél

a képernyőnek

Hűvös szelek járván, a tél beköszöntvén, igazán csak hálával gondolunk Rád, Televízió, mert mindent elkövetés azért, hogy ne slatyogjunk esténként programra vadászva, csipőss hidegben, hanem megtaláljuk szórakozásunkat a kényelmes otthoni fotelben is, duruzsoló kályha mellett, melegben. S szórakoztatásod leginkább bevált formája — ki merné vitatni ennyi bizonyíték után — a vetélkedő. Egyre-másra számláink ötleteid, egyre-másra jönnek a vetélkedők. Be se várják egymást, alig győzzük számon tartani, melyikben hol is tartotok. Az elmúlt napokban közzéadtatoktól notaénekeseken át a slágerkupaig bőven kijutott versenyzőknek, zsűrizőknek, szemlélőknek egyaránt. Lassan új rovatot is nyithattok belőle: *Televetélkedő*. Annakra televetélkedjünk magunkat, hogy már-már az eredményekre sem koncentrálnunk olyan ünnepélyesen, mint valamikor. Korábban, mikor egy Ki mit tud?-győztes vagy polbeat-nyertes neve körbejárt az országban, sajtótól alkalmi asztaltársaságokig beszélték róla.

Most ritkábban hallunk győztesekről. Részben, mert sokan lettek, s a zsűri sem fukarkodik keményszívűen az első, második, harmadik helyekkel, hanem jószerivel valamennyi döntőbe jutottnak adományoz egy-egy díjat; s részben, mert valamennyien rájöttünk: az igazi nyertes a közönség. Most,

Kubai-magyar árucseré

Havannában árucseré-for-galmi jegyzőkönyvi megállapodást írtak alá a Magyar Népköztársaság és Kuba képviselői, dr. Szalai Béla külkereskedelmi miniszterhelyettes, kubai részről pedig Raul Leon Torras, a külkereskedelmi miniszter első helyettese.

A jegyzőkönyv a két ország árucseré-forgalmának növelését irányozza elő 1969-re. (MTI)

Kismamák szabadsága

Kötelesek-e teljesíteni a tendó gyermek védelmét kívánja biztosítani azzal, hogy kivánságát, hogy nem kívánja a törvényben biztosított szülés előtti négy hét szabadságot előre igénybe venni, hanem azt munkában szeretné eltölteni?

Ilyen és hasonló kérdésekre adott egyértelmű választ a Munkaügyi Döntőbizottság legutóbbi tájékoztatójában.

A bevezető kérdésre vonatkozó rendelet szerint a négyheti szabadságtól a dolgozó nő kérésére el lehet tekinteni, ha a munka a szakorvos véleményezése szerint nem jár a terhes nő egészségének veszélyeztetésével. A jogszabály ugyanis a szü-

tendő gyermek védelmét kívánja biztosítani azzal, hogy kivánságát, hogy nem kívánja a törvényben biztosított szülés előtti négy hét szabadságot előre igénybe venni, hanem azt munkában szeretné eltölteni? A szakorvos felmentő véleménye, illetve engedélye a terhes nő foglalkoztatására önmagában nem jelent a vállalatra foglalkoztatási kötelezettséget. Ha a terhes nő állapota miatt például már nem tud megfelelő munkatejesítményt elérni, és emiatt a többieket is hátráltatja, akkor a vállalatnak, a dolgozók kollektívájának és a terhes nőnek is érdeke, hogy szabadságát megkezdje.

HOVÁ LETTEK?

Kevesebb néző a filmszínházakban — Az okokról

Másfél millió ember keresetk. Nem több és nem kevesebb: éppen egy világvárosnyi néző tűnt el filmszínházainkból — megdöbbenkedően rövid idő alatt.

Hova lett ez a népes — képzletbeli — metropolis? Kérdezték ezt már napilapok, folyóiratok, kérdezték művelődéspolitikai elemzések.

S ezt kérdezte most az a tanácskozás is, amely a napokban szűkebb hazánk, Csongrád megye mozilátogatóinak megfogalmazását tűzte napirendjére.

Tényleg, hova lett?

Kezdjük azzal, hogy a filmbarátok hirtelen szétszóródása már képezte vizsgálat, „tárgyat” a mi országrészünkben. A Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság indította meg ezt a kutató munkát jó egy évvel ezelőtt, s ez a hivatalos „utánajárás” nem egyéb körülményekre hívta fel a figyelmet, mint arra, hogy a 78 megkerdeztet sze-

mély közül 41-et már egyáltalán nem érdekelnek a filmek, „Antinézők” — mint azt egy keserűen szellemes minősítés megjegyezte. Még egy — ugyancsak ebből a vizsgálatból kölcsönvett — adat: a kifaggatottak, s a nem-et mondók csoportjának zömét éppen azok adják, akikre leginkább ráferne a filmek adta művelődés; a csupán általános iskolai végbizonítvány-nyal rendelkezők.

Tehát: 78-ból 41. Durván számolva is kevesebb, mint 60 százalék!

Es most jön egy újabb megdöbbenkedő meglepetés: ezzel a bizonyos alig 60 százalékkal Csongrád megye még mindig a legtöbb nézővel dicsekedhető megyék közé tartozik. A legfrissebb kimutatások ugyanis arról valának, hogy megyénk második helyen áll a megtartott vetítések számát tekintve, s első (!) a látogatók aránya szerint. Nézővesztésünk az országos átlagnál tehát mindenképpen lassabb ütemű...

Az innen felröppentő panaszok ilyenformán illik csendesebbnek lennie. Csendesebbnek, de azért szókimondónak!

Hadd folytassuk most néhány elképzelt válasszal a nézők megfogalmazását illetően. „Hogy én miért nem járok moziba? — mondhatná egy, az elképzelt nézők közül. — Mert nem nekem való filmeket játszanak! Én szórakozni akarok, nem az idegeimet fárasztani.”

Ez még ismerős, mondhatni, típusfelelet. Am az az ugyancsak tipikusnak minősíthető válasz, amely azt mondja: „Nem tudom programba iktatni a mozibajárást, mert egy-két, nem egyszerűen kivételt, aprócska plakátot kívül más papír nem közli velem, hogy mi lesz az új műsor!” — már megdöbbenkedőbb kifogás. Ami igaz, az igaz: kevés és túl szerényen hívogató mifelénk a moziplakát! Többnyire csak a hirdetőoszlopok derekáról integet felénk — apró betűkkel, fakó színekkel nyomva.

De nemcsak a plakátokkal van baj! A plakátok sorsának intőzövel is, akik egyrészt kevesen vannak — immár 5 év óta változatlanul kicsi létszámmal működik a Csongrád megyei Moziüzemi Vállalat propaganda csoportja —, másrészt pedig munkájukat is nem egyszer lehetetlen körülmények között kénytelenek végezni. Csak egyetlen példa e lehetetlen körülményekre! Gyakorta megesik, hogy anélkül kell egy-egy új filmet műsorba illeszteniük, propagálniuk, hogy látták volna. (Ilyen Pestről „bedobott” film volt Csongrád megyében többek között a negydeházas sem igen vonzott *Falak* meg a *Csend és kiáltás*.)

Sok nézőjelöltet tart vissza aztán az a körülmény is,

hogy igen nehézkes a jegyvásárlás. A mozipénztárak csak „saját” filmjeik belépőt árúsítják, s azokat is csak néhány kijeölt óra alatt. A jegyek tömeges és tényleges üzemi vállalati „terjesztése” már hosszúhosszú évek óta elakadt!

Es még egy konkrétan szegedi illetőségű gond: mivel filmszínházainkat egy megyei szerv „kormányozza” — a Hódmezővásárhelyen székelő Csongrád megyei Moziüzemi Vállalat —, gyakran megesik, hogy a műsorok összeállításánál nem veszik figyelembe a város egyéb kulturális rendezvényeit. Elmarad az egyébként nagyonis szükséges program-egyveztetés.

Hát eddig a nézővesztést elősegítő körülmények. Ugyis mondhatnánk azonban, hogy „formális” körülmények. Mert az ok, a nagybütös bejegyzést kívánó ok, mégiscsak a televízió.

Kár tagadni, a filmszínházak hajdani vendégeit nem egyéb szippantotta ki a vetítőtermekből, mint ez az estéről-estére kifényesedő varázsdoboz, amelyet szidni ugyan szidhatunk, de örökös vonzásából aligha tud szabadulni bárki is.

Mi tehát a teendő a mozi-fronton — immár a nagy ellenfél nevén nevezése után? Először: be kell látni, hogy ebben a párosversenyben, legalább is egyelőre — az egy-egy több-antennás házi készülék a favorit. Másodszor: hangsúlyosabban és kedvesebben kell megindítani a visszacsalogatást; akár egy központi moziügylet felállítására, vagy akár a programösszeállításba való határozott beleszólás jogának megszerzése árán is. Harmadszor pedig: ott kell a moziknak igazán gondját viselni, ahol még valóban a tömegek szórakoztatását, szellemi gyarapítását végzik; a kültelki kultúrotthonokban, messzebb eső tanyákon. Ez utóbbi vonatkozásban egyébként ismét csak Csongrád megye mutatott jó példát.

Mig Győr megyében 72 kismozit zártak be a ráfizetésre való hivatkozással, addig nálunk nem szűnt meg egy sem. A kis vetítőhelyek megyei gazdái jól tudják, hogy a tekerces pergetése az elzár-tabb tájakon — kultúrmisszió!

Befejezésül csak annyit: kicsit kevés döbbentek rá „mozisaink” híveik tömeges elpártolására. Késésüket csak megkettőzött hírverő-igyekezettel, a nézőtöbörző ötletek garmadájával feled-tethetik...

Akác László

KEDD,
1968. DECEMBER 10.

DEL-MAGYARORSZAG 5

Nikolényi István